

Львівський національний університет імені Івана Франка

Філологічний факультет

Кафедра польської філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
130 Декан
філологічного факультету

“30” серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Актуальні проблеми польської мови

Галузь знань **03** Гуманітарні науки
Спеціальність **035** Філологія
Спеціалізація **035.033** слов'янські мови
та літератури (переклад включно), перша – польська

Актуальні проблеми польської мови. Робоча програма навчальної дисципліни для студентів спеціалізації 035.033 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська.– Львів, 2021.– 22 с.

Розробник: **Кравчук Алла Миколаївна**, кандидат філологічних наук, професор, завідувач кафедри польської філології.

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри польської філології Львівського національного університету імені Івана Франка

Протокол № 1 від “27” серпня 2021 р.

“27” серпня 2021 р. Завідувач кафедри

/Кравчук А. М./

Затверджено Вченою радою філологічного факультету

Протокол № 1 від “30” серпня 2021 р.

“30” серпня 2021 р. Голова

/Крохмальний Р.О../

1. Опис навчальної дисципліни

Курс “Актуальні проблеми польської мови” пропонує розгляд найпроблемніших питань польської орфоєпії, морфології (словозміни), синтаксису, словотвору, лексики – усіх рівнів мовної системи, а також окремих проблем лінгвопрагматики, зокрема тих, що пов'язані з особливостями мовленнєвого етикету поляків. Обрані для вивчення проблеми представляють найдинамічніші явища польської граматичної і лексико-семантичної систем, нерідко пов'язані із варіантністю мовних одиниць на сучасному етапі розвитку польської мови. Студенти засвоюють матеріал про складні випадки диференційованої за різними критеріями польської вимови, допустиму варіантність правопису, нормативні («зразкові» й «ужиткові») форми словозміни і синтаксичні структури, водночас пізнають помилкові форми, що їх часто вживають носії польської мови. Слухачі курсу ознайомлюються із динамічними процесами в польському словотворенні і слововживанні, аналізують проблеми розмитості меж сучасних функціональних стилів. Мовно-культурні звичаї поляків (на прикладі актів мовленнєвого етикету) аналізують на тлі рідної мови і культури, а також у зіставленні з іншими культурами світу.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5 (стаціонарна форма навч.), 5 (заочна форма навч.)	Галузь знань 03 (гуманітарні науки) (шифр, назва)	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність 0305 (філологія) (шифр, назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2	Спеціалізація 035.033 слов'янські мови та літератури (переклад включно), перша – польська	1-й	1-й
		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин: стаціонар: 150: – 48 аудиторних + 102 самостійної роботи, заочн.: 90: 12 аудиторних + 78 самостійної роботи		2-й	3-й
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 (1 л. + 2 пр.) (самостійної роботи студента – 6,3)	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Магістр	16	6
		<i>Практичні</i>	
		32	8
		<i>Лабораторні</i>	
		<i>Самостійна робота</i>	
		102	136
		ІНДЗ: письмова робота	
Вид контролю: іспит			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою курсу є ознайомлення студентів з теоретичними проблемами сучасного функціонування мовних одиниць різних рівнів (на тлі традиції), а також формування в них практичних навичок правильного вживання польської мови на орфоепічному, словозмінному, синтаксичному, словотвірному, лексичному та фразеологічному рівнях, з урахуванням засад етики та естетики слова та диференційованої для офіційних і неофіційних комунікативних ситуацій (т. зв. зразкової та ужиткової) норми сучасної польської мови.

Для досягнення мети навчальної дисципліни “Актуальні проблеми польської мови” в процесі її викладання необхідно вирішити такі **завдання**:

- 1) систематизувати проблемні щодо вживання одиниці польської мови на всіх її рівнях;
- 2) звернути увагу на варіантність мовних одиниць на кожному з рівнів мовної системи;
- 3) представити студентам тенденції розвитку польської мови на всіх її рівнях, вчити їх аналізувати мовні зміни;
- 4) звернути особливу увагу на мовно-комунікативні аспекти функціонування та використання польської мови.

Після вивчення курсу студент повинен

знати:

- варіантність у сфері орфоепії, словозміни, словотвору, синтаксису, лексики та фразеології;
- специфіку мовленнєвого етикету поляків на тлі рідного;
- тенденції розвитку граматичної і лексико-семантичної системи польської мови;
- зміну моделі традиційного польського мовленнєвого етикету;
- типові помилки українців у польському мовленні і їх причини.

уміти:

- аналізувати тексти, у яких виступає один із варіантів норми чи з-поза її меж;
- правильно вживати мовні одиниці всіх рівнів – орфоепічного, граматичного (словозмінного і синтаксичного), словотвірного, лексичного;
- творити висловлювання, що відповідають засадам польської ввічливості;
- творити усні й писемні тексти різних функціональних різновидів із урахуванням диференційованого характеру норми сучасної польської мови;
- виправляти в текстах мовні помилки різних типів.

Програмні результати навчання:

1. Виділяти галузі польської філології й окреслювати коло їх основних проблем.
2. Знати систему польської мови.
3. Знати норми польської літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.
4. Окреслювати основні проблеми польської мови, пояснювати їх взаємозв'язок у цілісній системі знань.
5. Здійснювати лінгвістичний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
6. Демонструвати знання з польського мовознавства.
7. Аналізувати мовні одиниці, визначати їх взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

8. Використовувати польську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
9. Створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів польською мовою.
10. Використовувати польську мову для організації ефективної міжкультурної комунікації
11. Застосовувати філологічні знання для розв'язання професійних завдань.
12. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.
13. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.
14. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності.

15. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Актуальні проблеми польської граматики

Тема 1. Польська вимова. Тенденції розвитку фонетичної системи польської мови. Фонетичні інновації та помилки

Видання, що кодифікують орфоепічну норму. Давні норми сценічної та шкільної вимов. “Старанна” та “поточна” вимови. Вимова голосних *a*, *e*; розпад носових голосних. Тенденція до зникнення носових фонем. Вимова приголосних. Поширення асинхронічної вимови губних палатальних приголосних. Зникнення приголосних *h* дзвінкого та *ł* зубного. Особливості вимови *ń* та *n* перед щілинними приголосними. Вимова *n* перед задньоязиковими приголосними: регіональні відмінності. Пом’якшені *z’*, *s’*, *t’*, *d’*, *r’*, *ź*, *cz’*, *dz’*, *sz’* у фонетичній системі польської мови. Вимова сполучень: *bio-*, *dia-*, *die-*. Сполучення *ge* в запозичених словах. Вимова *trz*, *drz* (*dź*): суперництво регіональних варіантів у загальнопольській нормі. Уподібнення. Міжслівна фонетика: варшавський та краківсько-познанський варіанти вимови. Спрощення. Наголос у польській мові. Тенденція до усунення пропарокситонічного наголосу. Відхилення від фонетичної норми в польському мовленні в україномовному оточенні.

Основна література:

1. Bajerowa I. System fonologiczny i fonetyka. [W:] I. Bajerowa. Zarys historii języka polskiego 1939-2000. Warszawa, 2003. S. 55-57.
2. Krawczuk A. Wybrane zagadnienia poprawności fonetycznej. Tendencje rozwojowe w zakresie polskiej fonetyki. [W:] A. Krawczuk. Leksykologia i kultura języka polskiego dla polonistyk ukraińskich T. 1-2. Kijów, 2011. T. 2.: Kultura języka. S. 141-172.
3. Ruszkowski M. O akcencie hiperpoprawnym. [W:] „Poradnik Językowy”. 2004. Z. 7. S. 59-65.

Тема 2. Словотвір. Словотвірні інновації. Тенденції розвитку словотвірної системи польської мови

Критерії словотвірної норми. Творення слів за допомогою окремих формантів (наприклад, *-owu*, *-ość*). Безафіксна деривація. Особливості творення і вживання абrevіатур. Творення жіночих прізвищ і титулів, що стосуються жінок. Творення відтопонімних прикметників. Ступені порівняння прикметників. Особливості творення деяких дієслівних лексем. Найновіші зміни в нормативній оцінці словотвірних фактів: акцептація гібридів, інтерфіксальних іменних структур сурядного характеру, універбізмів та абrevіатур. Тенденції розвитку словотвірної системи польської мови: зміни лексичної бази словотвору, пропорцій між типами словотвірних структур, продуктивності окремих формантів та самого дериваційного механізму; приріст словотвірних конструкцій, утворених для забезпечення експресивних потреб. Відхилення від словотвірної норми в польському мовленні в україномовному оточенні.

Основна література:

1. Jadacka H. Czy istnieje słowotwórstwo normatywne? [W:] „Poradnik Językowy”. 2004. Z. 2. S. 91-100.
2. Jadacka H. Słowotwórstwo. [W:] H. Jadacka. Kultura języka polskiego. Fleksja, słowotwórstwo, składnia. Warszawa, 2005. S. 98-137.

3. Krawczuk A. Wybrane zagadnienia poprawności słowotwórczej. Tendencje rozwojowe w zakresie polskiego słowotwórstwa. [W:] A. Krawczuk. Leksykologia i kultura języka polskiego dla polonistyk ukraińskich T. 1-2. Kijów, 2011. T. 2.: Kultura języka. S. 294-332.
4. Waszakowa K. System słowotwórczy. [W:] Najnowsze dzieje języków słowiańskich. Język polski. Red. S. Gajda. Opole, 2001. S. 88-107.

Тема 3. Словозміна. Словозмінні інновації та помилки. Тенденції розвитку польської словозміни

Словозміна іменників. Родовий відмінок однини іменників чоловічого роду. Знахідний відмінок однини іменників т. зв. чоловічо-тваринного роду, які не є назвами тварин. Кличний відмінок однини іменників чоловічого та жіночого родів. Називний відмінок множини іменників чоловічого роду: варіантність форм, т. зв. депреціативні форми. Називний відмінок множини іменників жіночого роду, що закінчуються на приголосний. Родовий відмінок множини іменників усіх родів: нерегулярні чергування голосних; варіантність форм іменників чоловічого та жіночого родів з м'якою основою. Знахідний відмінок множини іменників, що можуть належати до двох родів – т. зв. чоловічо-особового та чоловічо-тваринного. Закінчення *-mi / -ami* в орудному відмінку множини деяких іменників чоловічого й жіночого родів та *pluralia tantum*. Особливості відмінювання власних назв. Тенденція до невідмінюваності прізвищ. Відмінювання прикметників. Називний відмінок множини прикметників. Відмінювання займенників. Форми *nie / niczego* в родовому відмінку. Форми знахідного відмінка *te / ta*. Знахідний відмінок займенників *ono, one*. Повні та короткі форми польських займенників. Відмінювання числівників: варіантні форми. Відмінювання багатокomпонентних числівників. Словозміна польського дієслова. Вибір зразка дієвідміни. Варіантні форми дієслів у минулому часі. Варіантні форми наказового способу. Відхилення від словозмінної норми в польському мовленні в україномовному оточенні.

Основна література:

1. Grybosiowa A. Norma i uzus w powojennej fleksji nazw własnych. [W:] A. Grybosiowa. Język wtopiony w rzeczywistość. Katowice, 2003. S. 103-110.
2. Krawczuk A. Wybrane zagadnienia poprawności fleksyjnej. Tendencje rozwoju polskiej fleksji. [W:] A. Krawczuk. Leksykologia i kultura języka polskiego dla polonistyk ukraińskich T. 1-2. Kijów, 2011. T. 2.: Kultura języka. S. 173-225.
3. Łobodzińska R. Odmiana nazwisk obcych w praktyce językowej. [W:] „Poradnik Językowy”. 1999. Z. 8-9. S. 128-134.
4. Markowski A. Co i jak odmieniamy – fleksja. [W:] Język polski. Poradnik Profesora Andrzeja Markowskiego. Warszawa, 2003. S. 83-238.

Тема 4. Синтаксис. Синтаксичні інновації та помилки. Тенденції розвитку польського синтаксису

Норма у сфері синтаксичного вживання відмінкових форм. Дієслівне керування. Поширення аналітичних прийменникових конструкцій як прояв тенденції до скорочення. Форми іменної частини іменного складеного присудка, вираженого іменником, іменником з прикметником та самим прикметником. Інфінітив та віддієслівний іменник як додаток модальних і фазових дієслів. Складні випадки узгодження в польському синтаксисі. Узгодження однорідних підметів з присудком. Поєднання аббревіатур-підметів з дієсловами-присудками. Синтаксичні зв'язки числівника з іменником та дієсловом. Порядок слів у реченні. Місце означення в реченні. Порядок слів *który, jaki* в підрядному реченні. Порядок

прийменникових конструкцій. Розташування в реченні сполучників *zaś, bowiem*. Місце *się* в реченні. Рухомі закінчення дієслів у минулому часі та умовному способі. Вживання сполучника *a*. Нормативні проблеми вживання дієприкметникових та дієприслівникових зворотів. Будова складного речення. Синтаксичні кальки. Відхилення від синтаксичної норми в польському мовленні в україномовному оточенні.

Основна література:

1. Dubisz S. Ewolucja systemu składniowego literackiej polszczyzny ogólnej w XX wieku. [W:] „Poradnik Językowy”. 2004. Z. 5. S. 3-14.
2. Jadacka H. Składnia. [W:] H. Jadacka. Kultura języka polskiego. Fleksja, słowotwórstwo, składnia. Warszawa, 2005. S. 138-225.
3. Krawczuk A. Wybrane zagadnienia poprawności składniowej. Tendencje rozwoju polskiej składni. [W:] A. Krawczuk. Leksykologia i kultura języka polskiego dla polonistyk ukraińskich T. 1-2. Kijów, 2011. T. 2.: Kultura języka. S. 226-293.

Змістовий модуль 2. Актуальні проблеми польської лексико-семантичної системи. Лінгвопрагматика.

Тема 5. Лексико-стилістична система польської мови. Лексичні та лексико-стилістичні інновації та помилки. Тенденції розвитку польської лексики та варіантів польської мови

Критерії лексичної та стилістичної норми – функціональний та узуальний. Добір лексичних засобів висловлювання. Одно- та багатослівні назви. Плеоназм і тавтологія. Перифраза. Надмірно спрощені словосполучення. Вибір відповідного синоніма. Вживання слів узагальненого значення. Евфемізми. Вживання багатозначних слів. Уживання в загальнопольській мові слів зі сферою функціонування, обмеженою територіально та соціально. Модні слова. Мовний шаблон. Уживання неосемантизмів та метафор. Системна (категоріальна) сполучуваність, нормативна та ідіоматична сполучуваність. Основні тенденції розвитку словникового складу та стилістичних різновидів польської мови: термінологізація (інтернаціоналізація); демократизація; взаємопроникнення лексики різних мовних варіантів. Відхилення від лексичної норми в польському мовленні в україномовному оточенні.

Основна література:

1. Bajerowa I. Słownictwo (z frazeologią); Główne kierunki ewolucji specjalnych odmian językowych. [W:] I. Bajerowa. Zarys historii języka polskiego 1939-2000. Warszawa, 2003. S. 77-94; 94-119.
2. Krawczuk A. Wybrane zagadnienia poprawności leksykalnej i stylistycznej. Tendencje rozwoju polskim zasobie leksykano-stylistycznymi. [W:] A. Krawczuk. Leksykologia i kultura języka polskiego dla polonistyk ukraińskich T. 1-2. Kijów, 2011. T. 2.: Kultura języka. S. 333-387.

Основна література:

1. Buttler D. Neologizmy frazeologiczne. [W:] D. Buttler. Polski dowcip językowy. Warszawa, 2001. S. 215-222.
2. Chlebda W. Frazeologia polska minionego wieku. [W:] Polszczyzna XX wieku: Ewolucja i perspektywy rozwoju. Red. S. Dubisz i S. Gajda. Warszawa, 2001. S. 155-165.

3. Krawczuk A. Wybrane zagadnienia poprawności frazeologicznej Innowacje feazeologiczne w języku polskim. Tendencje rozwoju polskiej frazeologii. [W:] A. Krawczuk. Leksykologia i kultura języka polskiego dla polonistyk ukraińskich T. 1-2. Kijów, 2011. T. 2.: Kultura języka. S. 388-421.

Тема 6. Лінгвопрагматика. Польський мовленнєвий етикет: традиція та нові тенденції

Мовна прагматика. Мовленнєві акти, їх класифікація. Культурна зумовленість мовленнєвих актів. Акти мовленнєвого етикету. Модель польської ввічливості. Польсько-українські паралелі та контрасти у вибраних актах мовленнєвого етикету (акти звертання до адресата; перехід на „ти”; представлення себе та інших; привітання та прощання; подяка; вибачення; вираження співчуття; привітання). Соціо- та прагмалінгвістична диференціація актів мовленнєвого етикету. Зміни у сучасному польському мовленнєвому етикеті: спрощення, „комп’ютеризація”, проникнення західних взірців, „споживацький” характер, демократизація. Мовленнєвий етикет поляків на тлі інших культур. Відхилення від мовноетикетної норми в польському мовленні в україномовному оточенні.

Основна література:

1. Działanie za pomocą słów: pragmatyka. [W:] Kognitywne podstawy języka i językoznawstwa. Red. E. Tabakowska. Kraków, 2001. S. 203-241.
2. Krawczuk A. Pragmalingwistyka. Polska etykieta językowa. Zmiany w zwyczajach językowych Polaków na przełomie wieków. [W:] A. Krawczuk. Leksykologia i kultura języka polskiego dla polonistyk ukraińskich T. 1-2. Kijów, 2011. T. 2.: Kultura języka. S. 422-489.
3. Grzeczność na krańcach świata. Pod red. M. Marcjanik. Warszawa 2007.
4. Grzeczność nasza i obca. Pod red. M. Marcjanik. Warszawa 2005.

16. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього го	у тому числі					Усього	у тому числі				
Л		П	лаб	інд	С	Л		П	лаб	інд	С	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Актуальні проблеми польської граматики												
Тема 1.	12	2	4			6		1	1			12
Тема 2.	20	2	4			14		1	1			14
Тема 3.	24	2	8			14		1	1			25
Тема 4.	22	4	4			14		1	1			25
Разом – зм. модуль 1	78	10	20			48		4	4			76
Змістовий модуль 2. Актуальні проблеми польської лексико-семантичної системи. Лінгвопрагматика												
Тема 5.	23	2	4			17		1	1			20
Тема 6.	49	4	8			37		1	3			40

Разом – зм. модуль 2	72	6	12		54		2	4		60
Усього годин	150	16	32		102		6	8		136

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин	
		стац.	заоч.
1.	Фонетичні інновації та помилки. Відхилення від фонетичної норми в мовленні українців, що вивчають польську мову.	2	1
		2	
2.	Словотвірні інновації. Відхилення від словотвірної норми в польському мовленні в україномовному оточенні.	2	1
		2	
3.	Словозмінні інновації та помилки: іменник, у.т. ч. власні назви. Словозмінні інновації та помилки: прикметник, займенник, числівник. Словозмінні інновації та помилки: дієслово і даєслівні форми. Відхилення від словозмінної норми в польському мовленні в україномовному оточенні.	2	1
		2	
		2	
		2	
4.	Синтаксичні інновації та помилки. Відхилення від синтаксичної норми в польському мовленні в україномовному оточенні.	2	1
		2	
5.	Лексичні та лексико-стилістичні інновації та помилки. Відхилення від лексичної норми в польському мовленні в україномовному оточенні.	2	1
		2	
6.	Нові тенденції польського мовленнєвого етикету. Адресативні форми у польській мові на тлі українських. Специфіка польського мовленнєвого етикету на тлі інших культур. Відхилення від мовно етикетної норми в польському мовленні в україномовному оточенні.	4	2
		4	1

6. Самостійна робота

№ теми	Завдання	Кількість годин	
		Стац.	Заочн.
Тема 1.	Вправи і завдання до лекції 2.6. з підручника Лексикологія і культура польської мови (Krawczuk A., Leksykologia i kultura języka polskiego dla polonistyk ukraińskich T. 1-2. Kijów, 2011. T. 2.: Kultura języka. S. 170-171). Вправи: Poprawność fonetyczna. [W:] Formy i normy, czyli poprawna polszczyzna w praktyce. Red. K.Kłosińska. Warszawa, 2004. S.12-15	6	12
Тем 2.	Вправи і завдання до лекції 2.9. з підручника Лексикологія і культура	14	14

	польської мови (Krawczuk A., <i>Leksykologia i kultura języka polskiego dla polonistyk ukraińskich</i> T. 1-2. Kijów, 2011. T. 2.: <i>Kultura języka</i> . S. 327-330); Вправи: <i>Poprawność słowotwórcza</i> . [W:] <i>Formy i normy, czyli poprawna polszczyzna w praktyce</i> . Red. K.Kłosińska. Warszawa, 2004. S.30-32.		
Тема 3.	Вправи і завдання до лекції 2.7. з підручника <i>Лексикологія і культура польської мови</i> (Krawczuk A., <i>Leksykologia i kultura języka polskiego dla polonistyk ukraińskich</i> T. 1-2. Kijów, 2011. T. 2.: <i>Kultura języka</i> . S. 222-223). Вправи: <i>Poprawność fleksyjna</i> . [W:] <i>Formy i normy, czyli poprawna polszczyzna w praktyce</i> . Red. K.Kłosińska. Warszawa, 2004. S.33-48	14	25
Тема 4.	Вправи і завдання до лекції 2.8. з підручника <i>Лексикологія і культура польської мови</i> (Krawczuk A., <i>Leksykologia i kultura języka polskiego dla polonistyk ukraińskich</i> T. 1-2. Kijów, 2011. T. 2.: <i>Kultura języka</i> . S. 290-291); Вправи: <i>Poprawność składniowa</i> . [W:] <i>Formy i normy, czyli poprawna polszczyzna w praktyce</i> . Red. K.Kłosińska. Warszawa, 2004. S.49-72.	14	25
Тема 5.	Вправи і завдання до лекції 2.10 з підручника <i>Лексикологія і культура польської мови</i> (Krawczuk A., <i>Leksykologia i kultura języka polskiego dla polonistyk ukraińskich</i> T. 1-2. Kijów, 2011. T. 2.: <i>Kultura języka</i> . S. 379-384); Вправи: <i>Poprawność leksykalna</i> . [W:] <i>Formy i normy, czyli poprawna polszczyzna w praktyce</i> . Red. K.Kłosińska. Warszawa, 2004. S.79-89.	17	20
Тема 6.	Вправи і завдання до лекції 2.12 з підручника <i>Лексикологія і культура польської мови</i> (Krawczuk A., <i>Leksykologia i kultura języka polskiego dla polonistyk ukraińskich</i> T. 1-2. Kijów, 2011. T. 2.: <i>Kultura języka</i> . S. 484-487).	37	40

7. Методи навчання

- словесні: лекція, пояснення; бесіда (евристична і репродуктивна; вступна, поточна, підсумкова);
- демонстраційний;
- ілюстраційний;
- практичні (виконання вправ, письмових робіт).

8. Методи контролю та розподіл балів

			Іспит	Сума
Контрольні роботи	Активність на заняттях, виконання домашніх завдань	Відвідування	50	100
43 бали: Вправи і тестові завдання: Фонетика – 13 балів Словотвір – 5 балів Словозміна – 10 балів Синтаксис – 15 балів	5 балів	2 бали		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності		Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100		A	відмінно	зараховано
81-89		B	добре	
71-80		C		
61-70		D	задовільно	
51-60		E		
21-50		FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-20		F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Рекомендована література

Тема 1.

Базова література

1. Dubisz S. Ewolucja systemu składniowego literackiej polszczyzny ogólnej w XX wieku. [W:] „Poradnik Językowy”. 2004. Z. 5. S. 3-14.
2. Dunaj B. Rozwój systemu fonetyczno-fonologicznego polszczyzny w XX wieku. [W:] Polszczyzna XX wieku: Ewolucja i perspektywy rozwoju. Red. S. Dubisz i S. Gajda. Warszawa, 2001. S. 75-81.
3. Dunaj B. Zasady poprawnej wymowy polskiej. [W:] „Język Polski”. 2006. Z. 3. S. 161-172.
4. Jadacka H. Składnia. [W:] H. Jadacka. Kultura języka polskiego. Fleksja, słowotwórstwo, składnia. Warszawa, 2005. S. 138-225.
5. Jadacka H. Współczesne błędy wymawianiowe. [W:] „Poradnik Językowy”. 2006. Z. 10. S. 47-52.
6. Karpowicz T. Wymowa. [W:] T. Karpowicz. Kultura języka polskiego. Wymowa, ortografia, interpunkcja. Warszawa, 2012.
7. Krawczuk A. Wybrane zagadnienia poprawności fonetycznej. Tendencje rozwojowe w zakresie polskiej fonetyki. [W:] A. Krawczuk. Leksykologia i kultura języka polskiego dla polonistyk ukraińskich T. 1-2. Kijów, 2011. T. 2.: Kultura języka. S. 141-172.
8. Lubaś W., Urbańczyk S. Podręczny słownik poprawnej wymowy polskiej. Kraków-Katowice, 1994.
9. Ostaszewska D., Tambor J. Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego. Warszawa, 2001.
10. Prawidła poprawnej wymowy polskiej. Oprac. Z. Klemensiewicz. Uzupełn. S. Urbańczyk. Kraków, 1995.
11. Słownik wymowy polskiej. Red. M. Karaś i M. Madejowa. Warszawa, 1977.

Додаткова література

1. Bereda T. Jak wymawiamy wyrazy? [W:] Polszczyzna płała nam figle. Poradnik językowy dla każdego. Red. J. Podracki. Warszawa, 1993. S. 25-54.

2. Dubisz S. Probabilistyka lingwistyczna, czyli o rozwoju polszczyzny w XXI wieku. [W:] Przyszłość języka. Red. S. Krzemień-Ojak i B. Nowowiejski. Białystok, 2001. S. 45-63.
3. Dunaj B. O wymowie spikerów i lektorów radiowych. [W:] „Język Polski”. 1983. Z. 1-2. S. 7-26.
4. Dunaj B. System fonetyczno-fonologiczny. [W:] Najnowsze dzieje języków słowiańskich. Język polski. Red. S. Gajda. Opole, 2001. S. 65-75.
5. Dunaj B. Zagadnienia poprawności językowej. 1. Wymowa samogłosek nosowych. [W:] „Język Polski”. 2004. Z. 3. S. 206-209.
6. Dunaj B. Zagadnienia poprawności językowej. 2. Wymowa połączeń *ai, ei, ii, oi, ói, ui, yi*. [W:] „Język Polski”. 2003. Z. 2. S. 125-126.
7. Gawęda K., Łaszewski J. O błędach wymowy. Książeczka dla dzieci tudzież wyższych urzędników państwowych. Białystok, 2004.
8. Kamińska-Szmaj I. Normy ortofoniczne a system wokaliczny współczesnej polszczyzny. [W:] Mowa rozświetlona myślą. Świadomość normatywno-stylistyczna współczesnych Polaków. Red. J. Miodek. Wrocław, 1999. S. 192-200.
9. Kochański W. O języku mówionym. [W:] B. Klebanowska, W. Kochański, A. Markowski. O dobrej i złej polszczyźnie. Warszawa, 1985. S. 19-70.
10. Kurek H. Współczesna norma fonetyczna – obowiązujący wzorzec a rzeczywistość (na przykładzie języka inteligencji). [W:] Mowa rozświetlona myślą. Świadomość normatywno-stylistyczna współczesnych Polaków. Red. J. Miodek. Wrocław, 1999. S. 201-207.
11. Madejowa M. Nauka o języku w szkole. Zasady współczesnej wymowy polskiej (w zakresie samogłosek nosowych i grup spółgłoskowych) oraz ich przydatność w praktyce szkolnej. [W:] „Język Polski”. 1992. Z. 2-3. S. 187-198.
12. Mańczak W. O akcentuacji polskiej. [W:] „Poradnik Językowy”. 2008. Z. 3. S. 6-11.
13. Markowski A. Trudna sztuka wymowy. [W:] Język polski. Poradnik profesora Andrzeja Markowskiego. Warszawa, 2003. S. 389-432.
14. Mosiołek-Kłosińska K. Poprawność fonetyczna. [W:] Formy i normy, czyli poprawna polszczyzna w praktyce. Red. K. Mosiołek-Kłosińska. Warszawa, 2001. S.12-15; 149-155.
15. Smoleń S. Wymowa lektorów i spikerów stacji RMF FM. [W:] Współczesna polszczyzna. Stan, perspektywy, zagrożenia. Red. Z. Cygal-Krupa. Kraków – Tarnów, 2008. S. 197-205.
16. Tambor J. Fonetyka i fonologia współczesnego języka polskiego. Ćwiczenia. Warszawa, 2007.

Тема 2.

Базова література

1. Bajerowa I. Słowotwórstwo. [W:] I. Bajerowa. Zarys historii języka polskiego 1939-2000. Warszawa, 2003. S. 62-72.
2. Handke K. Właściwości słowotwórcze. [W:] Socjologia języka. Warszawa, 2008. S. 298-304.
3. Jadacka H. Czy istnieje słowotwórstwo normatywne? [W:] „Poradnik Językowy”. 2004. Z. 2. S. 91-100.
4. Jadacka H. Czym się stał polski system słowotwórczy w wieku XX? [W:] Polszczyzna XX wieku: Ewolucja i perspektywy rozwoju. Red. S. Dubisz i S. Gajda. Warszawa, 2001. S. 83-93.
5. Jadacka H. Słowotwórstwo. [W:] H. Jadacka. Kultura języka polskiego. Fleksja, słowotwórstwo, składnia. Warszawa, 2005. S. 98-137.
6. Krawczuk A. Wybrane zagadnienia poprawności słowotwórczej. Tendencje rozwojowe w zakresie polskiego słowotwórstwa. [W:] A. Krawczuk. Leksykologia i kultura języka polskiego dla polonistyk ukraińskich T. 1-2. Kijów, 2011. T. 2.: Kultura języka. S. 294-332.
7. Łaziński M. Nazwy żeńskie w słowotwórstwie. [W:] M. Łaziński. O panach i paniach. Polskie rzeczowniki tytułowe i ich asymetria rodzajowo-płciowa. Warszawa, 2006. S. 246-280.
8. Miodek J. Innowacje słowotwórcze. [W:] J. Miodek. Kultura języka w teorii i praktyce. Wrocław, 1983. S. 69-72.
9. Satkiewicz H. Innowacje słowotwórcze powojennego trzydziestopięciolecia. [W:] Współczesna polszczyzna. Red. H. Kurkowska. Warszawa, 1981. S. 130-155.

10. Waszakowa K. System słowotwórczy. [W:] Najnowsze dzieje języków słowiańskich. Język polski. Red. S. Gajda. Opole, 2001. S. 88-107.

Додаткова література

1. Czarnecka A., Podracki J. Skróty i skrótowce: Pisownia, wymowa, odmiana, składnia. Warszawa, 1995.
2. Dąbrowska A. Kreatywność formacji słowotwórczych cudzoziemców uczących się języka polskiego. [W:] O trudnym łatwo. Materiały sesji poświęconej popularyzacji nauki. Red. J. Miodek i M. Zaśko-Zielińska. Wrocław, 2002. S. 211-221.
3. Duda H. Kilka uwag o językoznawstwie normatywnym (z powodu *archeolożek, socjolożek i teolożek*). [W:] „Poradnik Językowy”. 1999. Z. 8-9. S. 115-121.
4. Grabska-Moyle E. Poprawność słowotwórcza – nazwy własne; Poprawność słowotwórcza – nazwy pospolite. [W:] Formy i normy, czyli poprawna polszczyzna w praktyce. Red. K. Mosiołek-Kłosińska. Warszawa, 2001. S. 30-32; 75-78.
5. Jadacka H. Kierunki ewolucji systemu słowotwórczego – wnioski końcowe. [W:] H. Jadacka. System słowotwórczy polszczyzny (1945-2000). Warszawa, 2001. S. 153-156.
6. Jadacka H. Neologizmy w perspektywie normatywnej. [W:] H. Jadacka. System słowotwórczy polszczyzny (1945-2000). Warszawa, 2001. S. 144-150.
7. Jadacka H. Wpływ mediów na złagodzenie kryteriów poprawności słowotwórczej. [W:] Polszczyzna w komunikowaniu publicznym. Red. W. Gruszczyński, J. Bralczyk i G. Majkowska. Warszawa, 1999. S. 27-36.
8. Janowska A. O swoistości derywacji na tle innych sposobów nominacji. [W:] Sztuka czy rzemiosło? Nauczyć Polski i polskiego. Red. A. Achtełik i J. Tambor. Katowice, 2007. S. 28-34.
9. Kaproń-Charzyńska I. Żeńskie neologizmy osobowe z formantem -ka we współczesnej polszczyźnie. [W:] „Język Polski”. 2006. Z. 4. S. 260-270.
10. Klemensiewicz Z. Tytuły i nazwy zawodowe kobiet w świetle teorii i praktyki. [W:] „Język Polski”. 1957. Z. 2. S. 101-119.
11. Łaziński M. Czy gramatyka może przeszkadzać w rozmowie kobiety i mężczyzny? [W:] Bariery i pomosty w komunikacji językowej Polaków. Red. J. Bartmiński i U. Majer-Baranowska. Lublin, 2005. S. 119-146.
12. Müldner-Nieckowski P. Wielki słownik skrótów i skrótowców. Wrocław, 2007.
13. Nowy słownik poprawnej polszczyzny. Red. A. Markowski. Warszawa, 1999. Rozdział: Części słowotwórcze. S.1595-1612. Hasła: Derywacja; Formant; Neologizmy; Słowotwórstwo; Skrótowce; Nazwiska; Tytuły (naukowe, służbowe, zawodowe) kobiet.
14. Podracki J. Słownik skrótów i skrótowców. Warszawa, 1999.
15. Satkiewicz H. Słowotwórstwo. [W:] D. Buttler, H. Kurkowska, H. Satkiewicz. Kultura języka polskiego: Zagadnienia poprawności gramatycznej. Warszawa, 1973. S. 80-123.
16. Satkiewicz H. Zagadnienia poprawności słowotwórczo-semantycznej. [W:] D. Buttler, H. Kurkowska, H. Satkiewicz. Kultura języka polskiego: Zagadnienia poprawności leksykalnej (Słownictwo rodzime). Warszawa, 1987. S. 229-442.
17. Słownik nazw miejscowości i mieszkańców. Red. M. Łaziński. Warszawa, 2007.
18. Strzałkowska A. Swawole słowotwórcze. [W:] Polszczyzna płata nam figle: Poradnik językowy dla każdego. Red. J. Podracki. Warszawa, 1993. S. 157-172.
19. Waszakowa K. Przejawy internacjonalizacji w słowotwórstwie współczesnej polszczyzny. Warszawa, 2005.

Тема 3.

Базова література

1. Bajerowa I. System fleksyjny. [W:] I. Bajerowa. Zarys historii języka polskiego 1939-2000. Warszawa, 2003. S. 57-62.

2. Grybosiowa A. Norma i uzus w powojennej fleksji nazw własnych. [W:] A. Grybosiowa. *Język wtopiony w rzeczywistość*. Katowice, 2003. S. 103-110.
3. Jadacka H. Fleksja. [W:] H. Jadacka. *Kultura języka polskiego. Fleksja, słowotwórstwo, składnia*. Warszawa, 2005. S. 15-97.
4. Jadacka H. Kryteria oceny faktów morfologicznych w języku. [W:] „Poradnik Językowy”. 1995. Z. 4. S. 5-20.
5. Krawczuk A. Wybrane zagadnienia poprawności fleksyjnej. Tendencje rozwoju polskiej fleksji. [W:] A. Krawczuk. *Leksykologia i kultura języka polskiego dla polonistyk ukraińskich T. 1-2. Kijów, 2011. T. 2.: Kultura języka*. S. 173-225.
6. Krzyżanowski P. Fleksja. [W:] *Najnowsze dzieje języków słowiańskich. Język polski*. Red. S. Gajda. Opole, 2001. S. 76-87.
7. Łobodzińska R. Odmiana nazwisk obcych w praktyce językowej. [W:] „Poradnik Językowy”. 1999. Z. 8-9. S. 128-134.
8. Markowski A. Co i jak odmieniamy – fleksja. [W:] *Język polski. Poradnik Profesora Andrzeja Markowskiego*. Warszawa, 2003. S. 83-238.
9. Miodek J. Innowacje fleksyjne. [W:] J. Miodek. *Kultura języka w teorii i praktyce*. Wrocław, 1983. S. 72-73.
10. Saloni Z. Koniugacja polska w XX wieku. [W:] *Polszczyzna XX wieku: Ewolucja i perspektywy rozwoju*. Red. S. Dubisz i S. Gajda. Warszawa, 2001. S. 103-109.

Додаткова література

1. *Formy i normy, czyli poprawna polszczyzna w praktyce*. Red. K. Mosiołek-Kłosińska. Warszawa, 2001. Rozdziały: *Poprawność fleksyjna – nazwy własne*. S. 20-29; K. Mosiołek-Kłosińska. *Poprawność fleksyjna – nazwy pospolite – rzeczownik*. S. 33-37; K. Mosiołek-Kłosińska. *Poprawność fleksyjna – nazwy pospolite – przymiotnik i zaimek*. S. 38-39; D. Zdunkiewicz-Jedynak. *Poprawność fleksyjna – nazwy pospolite – czasownik*. S.40-43.
2. *Ewolucja systemu gramatycznego*. [W:] *Współczesna polszczyzna. Wybór zagadnień*. Red. H. Kurkowska. Warszawa, 1981. S. 47-110.
3. Grybosiowa A. Tendencja do przekształcania fleksji nominalnej w oficjalnej odmianie polszczyzny. [W:] A. Grybosiowa. *Język wtopiony w rzeczywistość*. Katowice, 2003. S. 111-116.
4. Jadacka H., Zdunkiewicz-Jedynak D., Markowski A. *ABC gramatyki*. [W:] *Polszczyzna na co dzień*. Red. M. Bańko. Warszawa, 2006. S. 97-158.
5. *Język polski. Encyklopedia w tabelach*. Red. W. Mizerski. Warszawa, 2000. Tabele: *Niektóre trudności w odmianie rzeczowników; Trudności w odmianie czasowników; Problemy z formami przymiotników i przysłówków; Trudności w odmianie i użyciu liczebników; Odmiana imion i nazwisk polskich; Odmiana imion i nazwisk obcych; Odmiana nazw miejscowych – przykłady*. S.171-191.
6. Mędak S. *Słownik form koniugacyjnych czasowników polskich*. Kraków, 1997.
7. Klebanowska B., Kochański W., Markowski A. *O odmianie wyrazów*. [W:] B. Klebanowska, W. Kochański, A. Markowski. *O dobrej i złej polszczyźnie*. Warszawa, 1985. S. 71-168.
8. Krucka B. *Kontrasty polsko-rosyjskie w zakresie morfologii a zjawiska interferencji (na podstawie języka polskich studentów ze Wschodu)*. Łask – Warszawa, 2006.
9. Łuczyński E. *Wołącz we współczesnej polszczyźnie*. [W:] „*Język Polski*”. 2007. Z. 2. S.149-156.
10. Perlin J. *Kilka uwag na temat pisowni i odmiany polskich nazwisk*. [W:] „*Poradnik Językowy*”. 2006. Z. 6. S. 50-56.
11. Ruszkowski M. *Wariantywność czasowników a norma słownikowa*. [W:] „*Język Polski*”. 2009. Z. 3. S. 68-74.
12. Saloni Z., Gruszczyński W., Woliński W., Wołosz R. *Słownik gramatyczny języka polskiego na płycie CD*. Warszawa, 2007.

13. Saloni Z., Szumigłowa J. O wołaczku od nazwisk. [W:] „Język Polski”. 2007. Z. 4-5. S. 375-377.
14. Satkiewicz H. Odmiana wyrazów. [W:] D. Buttler, H. Kurkowska, H. Satkiewicz. Kultura języka polskiego. Zagadnienia poprawności gramatycznej. Warszawa, 1973. S. 124-300.
15. Satkiewicz H. Rozwój fleksji w polszczyźnie XX wieku. [W:] Polszczyzna XX wieku: Ewolucja i perspektywy rozwoju. Red. S. Dubisz i S. Gajda. Warszawa, 2001. S. 95-101.
16. Stefańczyk W. T. Kategoria rodzaju i przypadku polskiego rzeczownika. Próba synchronicznej analizy morfologicznej. Kraków, 2007.
17. Wróbel H., Kowalik K., Orzechowska A., Rokicka T. Mały słownik odmiany wyrazów trudnych. Warszawa, 1993.

Тема 4.

Базова література

1. Bajerowa I. System składniowy. [W:] I. Bajerowa. Zarys historii języka polskiego 1939-2000. Warszawa, 2003. S. 72-77.
2. Dubisz S. Ewolucja systemu składniowego literackiej polszczyzny ogólnej w XX wieku. [W:] „Poradnik Językowy”. 2004. Z. 5. S. 3-14.
3. Grybosiova A. Składnia. [W:] Najnowsze dzieje języków słowiańskich. Język polski. Red. S. Gajda. Opole, 2001. S. 108-118.
4. Jadacka H. Kryteria poprawności we współczesnej składni. [W:] Na językoznawczych ścieżkach. Prace ofiarowane Profesorowi Jerzemu Podrackiemu. Red. A. Mikołajczuk i R. Pawelec. Warszawa, 2007. S. 68-75.
5. Jadacka H. Składnia. [W:] H. Jadacka. Kultura języka polskiego. Fleksja, słowotwórstwo, składnia. Warszawa, 2005. S. 138-225.
6. Jędrzejko E. Składnia wobec przemian kulturowych i komunikacyjnych: innowacje i eksperymenty. [W:] Polszczyzna XX wieku: Ewolucja i perspektywy rozwoju. Red. S. Dubisz i S. Gajda. Warszawa, 2001. S. 111-138.
7. Krawczuk A. Wybrane zagadnienia poprawności składniowej. Tendencje rozwoju polskiej składni. [W:] A. Krawczuk. Leksykologia i kultura języka polskiego dla polonistyk ukraińskich T. 1-2. Kijów, 2011. T. 2.: Kultura języka. S. 226-293.
8. Markowski A. Trudne kwestie łączenia wyrazów – składnia. [W:] Język polski. Poradnik Profesora Andrzeja Markowskiego. Warszawa, 2003. S. 239-328.
9. Miodek J. Innowacje składniowe. [W:] J. Miodek. Kultura języka w teorii i praktyce. Wrocław, 1983. S. 73-76.
10. Nowy słownik poprawnej polszczyzny. Red. A. Markowski. Warszawa, 1999. Hasła: Biernik; Dopełniacz; Dopełnienie; Orzeczenie; Związki składniowe; Tytuły (naukowe, służbowe, zawodowe) kobiet; Liczebnik.
11. Śpiwak O., Jurkowski M. Ukraińsko-polski słownik syntaktyczny. Warszawa, 2003.

Додаткова література

1. Buttler D. Innowacje składniowe współczesnej polszczyzny. Warszawa, 1976.
2. Buttler D. Składnia. [W:] D. Buttler, H. Kurkowska, H. Satkiewicz. Kultura języka polskiego. Zagadnienia poprawności gramatycznej. Warszawa, 1973. S. 301-448.
3. Formy i normy, czyli poprawna polszczyzna w praktyce. Red. K. Mosiołek-Kłosińska. Warszawa, 2001. Rozdziały: Poprawność fleksyjna i składniowa – liczebnik. S. 44-48; M. Bondkowska, I. Buracka. Poprawność składniowa – związek zgody. S. 49-51; M. Bondkowska, I. Buracka. Poprawność składniowa – związek rządu. S. 52-56; M. Bondkowska, I. Buracka. Poprawność składniowa – skróty. S. 57-58; M. Bondkowska, I. Buracka, E. Rudnicka. Poprawność składniowa – wyrazy funkcyjne. S. 59-63; M. Bondkowska, I. Buracka. Poprawność składniowa – szyk wyrazów w zdaniu. S. 64-65; M. Bondkowska, I. Buracka. Poprawność składniowa – imiesłowowe równoważniki zdań. S. 66-68; M. Bondkowska, I. Buracka, E. Rudnicka. Poprawność składniowa – budowa zdania złożonego. S. 69-72.

4. Dubisz S. Probabilistyka lingwistyczna, czyli o rozwoju polszczyzny w XXI wieku. [W:] Przyszłość języka. Red. S. Krzemień-Ojak, B. Nowowiejski. Białystok, 2001. S. 45-63.
5. Grybosiowa A. Współczesne tendencje ograniczania wariantowości składniowo-semantycznej. [W:] „Poradnik Językowy”. 2009. Z. 9. S. 9-15.
6. Klebanowska B. O związkach składniowych między wyrazami. [W:] B. Klebanowska, W. Kochański, A. Markowski. O dobrej i złej polszczyźnie. Warszawa, 1985. S. 169-241.
7. Milewska B. *Człowiek, na barkach którego...* – „nowy” szyk zaimka *który*? [W:] „Język Polski”. 2004. Z. 2. S. 108-113.
8. Podracki J. Skomplikowane konstrukcje składniowe. [W:] *Polszczyzna płata nam figle: Poradnik językowy dla każdego*. Red. J. Podracki. Warszawa, 1993. S. 115-156.
9. Podracki J. Słownik interpunkcyjny języka polskiego z zasadami przestankowania. Warszawa, 1998.
10. Urbańczyk-Adach N. Zakres użycia przyimka *dla* we współczesnej polszczyźnie. [W:] „Poradnik Językowy”. 2009. Z. 9. S. 16-25.
11. Zbróg P. O wyrażeniach typu *mili kolega i koleżanka*. [W:] „Język Polski”. 2003. Z. 3. S. 181-186.
12. Zbróg P. Składnia przydawki przymiotnej przy podmiocie szeregowym. [W:] „Poradnik Językowy”. 2008. Z. 5. S. 31-41.
13. Zbróg P. Zdania z podmiotem szeregowym zawierającym liczebnik we współczesnej polszczyźnie. [W:] „Język Polski”. 2007. Z. 4-5. S. 294-301.

Тема 5.

Базова література

1. Anusiewicz J., Skawiński J. Słownik polszczyzny potocznej. Warszawa, 1996.
2. Bajerowa I. Słownictwo (z frazeologią); Główny kierunki ewolucji specjalnych odmian językowych. [W:] I. Bajerowa. *Zarys historii języka polskiego 1939-2000*. Warszawa, 2003. S. 77-94; 94-119.
3. Bańko M. Słownik dobrego stylu, czyli wyrazy, które się lubią. Warszawa, 2006.
4. Bańko M. Słownik peryfraz, czyli wyrażen omownych. Warszawa, 2002.
5. Bugajski M. Wzajemne oddziaływanie odmian językowych. [W:] M. Bugajski. *Język w komunikowaniu*. Warszawa, 2006. S. 314-319.
6. Buttler D. Niektóre cechy normy leksykalnej. [W:] „Poradnik Językowy”. 1990. Z. 3. S. 181-187.
7. Czeszewski M. Słownik polszczyzny potocznej. Warszawa, 2006.
8. Krawczuk A. Wybrane zagadnienia poprawności leksykalnej i stylistycznej. Tendencje rozwojowe polskim zasobie leksykano-stylistycznymi. [W:] A. Krawczuk. *Leksykologia i kultura języka polskiego dla polonistów ukraińskich* T. 1-2. Kijów, 2011. T. 2.: *Kultura języka*. S. 333-387.
9. Markowski A. Zagadnienia poprawności leksykalnej. [W:] A. Markowski. *Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne*. Warszawa, 2005. S. 156-274.
10. Mosiołek-Kłosińska K. Ślady polskich przemian po 1989 roku w słownictwie ogólnym. [W:] *Polszczyzna w komunikowaniu publicznym*. Red. W. Gruszczyński, J. Bralczyk i G. Majkowska. Warszawa, 1999. S. 37-62.
11. Miodek J. Normy stylistyczne a współczesna polszczyzna. [W:] J. Miodek. *Kultura języka w teorii i praktyce*. Wrocław, 1983. S. 76-78.
12. *Nowy słownik poprawnej polszczyzny*. Red. A. Markowski. Warszawa, 1999. Hasła: Pleonazm; Tautologia; Szablon językowy; Moda w języku (nadużywanie elementów językowych); Styl; Stylizacja językowa; Słownictwo (leksyka); Polisemia (wieloznaczność wyrazów); Homonimia; Neosemantyzmy.
13. Ożóg K. Leksykalne mody współczesnej polszczyzny. [W:] K. Ożóg. *Polszczyzna przełomu XX i XXI wieku: Wybrane zagadnienia*. Rzeszów, 2001. S. 85-102.

14. Satkiewicz H. Zmiany w zasobie leksykalnym najnowszej polszczyzny. [W:] Uwarunkowania i przyczyny zmian językowych. Red. E. Wrocławska. Warszawa, 1994. S. 143-147.
15. Walczak B. Rozwój zasobu leksykalnego polszczyzny w XX wieku. [W:] Polszczyzna XX wieku: Ewolucja i perspektywy rozwoju. Red. S. Dubisz i S. Gajda. Warszawa, 2001. S. 141-153.
16. Współczesny język polski. Red. J. Bartmiński. Lublin, 2001. Rozdział: Odmiany i style. S. 85-253.
17. Zdunkiewicz-Jedynak D. Analiza stylistyczna tekstu. Stylistyczna wartość środków językowych. [W:] D. Zdunkiewicz-Jedynak. Wykłady ze stylistyki. Warszawa, 2008. S. 37-58.

Додаткова література

1. Buttler D., Kurkowska H., Satkiewicz H. Kultura języka polskiego: Zagadnienia poprawności leksykalnej (Słownictwo rodzime). Warszawa, 1987.
2. Formy i normy, czyli poprawna polszczyzna w praktyce. Red. K. Mosiołek-Kłosińska. Warszawa, 2001. Rozdziały: K. Mosiołek-Kłosińska. Wstęp do poprawności leksykalnej; E. Grabska-Moyle, A. Wolański. Poprawność leksykalna – zapożyczenia; K. Mosiołek-Kłosińska. Poprawność leksykalna – łączliwość; K. Mosiołek-Kłosińska. Poprawność leksykalno-stylistyczna – metafory; K. Mosiołek-Kłosińska. Poprawność leksykalno-stylistyczna – konstrukcje redundantne; K. Mosiołek-Kłosińska. Poprawność leksykalno-stylistyczna – szablon językowy, wyrazy modne; A. Wolański. Poprawność stylistyczna – środki stylistyczne w tekstach użytkowych; A. Wolański, D. Zdunkiewicz-Jedynak. Poprawność stylistyczna – stylistyczne zróżnicowanie współczesnej polszczyzny. S. 73-124.
3. Grybosiowa A. Polaryzacja opinii o wulgaryzmach współczesnej polszczyzny. [W:] „Poradnik Językowy”. 2006. Z. 6. S. 57-63.
4. Handke K. Doraźny prestiż słowa. [W:] K. Handke. Socjologia języka. Warszawa, 2008. S. 266-270.
5. Hałas B., Wojciechowska A. Kontekst a innowacje leksykalne w prasie. [W:] „Poradnik Językowy”. 1999. Z. 8-9. S. 64-72.
6. Hącia A. W sprawie oceny normatywnej redundantnych połączeń wyrazowych. [W:] „Poradnik Językowy”. 2006. Z. 10. S. 39-46.
7. Jędrzejko E. Słownictwo tzw. analityczne w opisie leksykalnym (propozycja opisu i klasyfikacji). [W:] Opisać słowa. Red. A. Markowski. Warszawa, 1992. S. 50-61.
8. Kusal K. Rosyjsko-polski słownik homonimów międzyjęzykowych. Wrocław, 2002.
9. Kowalikowa J. O wulgaryzmach w świadomości językowej młodzieży. [W:] „Poradnik Językowy”. 2008. Z. 2. S. 3-15.
10. Markowski A. Zapożyczenia dawne – dziś (stan z początku i końca XX wieku). [W:] Język narzędziem myślenia i działania. Red. W. Gruszczyński. Warszawa, 2002. S. 76-85.
11. Najnowsze dzieje języków słowiańskich. Język polski. Red. S. Gajda. Opole, 2001. Rozdziały: Gajda S. System odmian i jego dynamika rozwojowa; Lubaś W. Język potoczny; Sławkowa E., Witosz B., Wojtak M. Język artystyczny; Gajda S. Język naukowy. S. 207-317; Malinowska E. Język administracji. S. 351-368.
12. Polkowska L. Funkcje tautologii i pleonazmów we współczesnych wypowiedziach perswazyjnych. [W:] „Poradnik Językowy”. 2007. Z. 9. S. 46-59.
13. Sakiewicz H. Stylistyczne wyzyskanie elementów leksykalnych w tekstach nagłówków prasowych. [W:] Opisać słowa. Red. A. Markowski. Warszawa, 1992. S. 161-166.
14. Warchoń-Schlottmann M. Ekspansja wyrażen potocznych do języka oficjalnego. [W:] „Poradnik Językowy”. 2004. Z. 5. S. 31-42.
15. Warchoń-Schlottmann M. Proces neutralizacji nacechowanej leksyki potocznej na przykładzie wyrazów *facet* i *kasa*. [W:] „Poradnik Językowy”. 2008. Z. 5. S. 72-79.
16. Zimnowoda J. Normatywistyka wobec zapożyczeń w języku polskim. [W:] „Poradnik Językowy”. 1999. Z. 8-9. S.14-23.

Тема 6.

Базова література

1. Akty mowy. [W:] Język polski. Kompendium. Red. M. Derwojedowa, H. Karaś i D. Kopcińska. Warszawa, 2005. S. 552-561.
2. Działanie za pomocą słów: pragmatyka. [W:] Kognitywne podstawy języka i językoznawstwa. Red. E. Tabakowska. Kraków, 2001. S. 203-241.
3. Etykieta językowa. [W:] Język polski. Kompendium. Red. M. Derwojedowa, H. Karaś i D. Kopcińska. Warszawa, 2005. S. 627-633.
4. Grzeczność na krańcach świata. Red. M. Marcjanik. Warszawa, 2007.
5. Grzeczność nasza i obca. Red. M. Marcjanik. Warszawa, 2005.
6. Grzegorzyczkowa R. Język w działaniu. Struktura aktu komunikacji. Typy aktów mowy. Akty mowy bezpośrednie i pośrednie. [W:] R. Grzegorzyczkowa. Wstęp do językoznawstwa. Warszawa, 2007. S. 62-70.
7. Krawczuk A. Pragmalingwistyka. Polska etykieta językowa. Zmiany w zwyczajach językowych Polaków na przełomie wieków. [W:] A. Krawczuk. Leksykologia i kultura języka polskiego dla polonistów ukraińskich T. 1-2. Kijów, 2011. T. 2.: Kultura języka. S. 422-489.
8. Marcjanik M. ABC grzeczności językowej. [W:] Polszczyzna na co dzień. Red. M. Bańko. Warszawa, 2006. S. 231-310.
9. Marcjanik M. Etykieta językowa. [W:] Współczesny język polski. Red. J. Bartmiński. Lublin, 2001. S. 281-291.
10. Markowski A. Językowa grzeczność po polsku. [W:] A. Markowski. Jak dobrze pisać i mówić po polsku. Warszawa, 2000. S. 53-101.
11. Ożóg K. Uwagi o współczesnej polskiej grzeczności językowej. [W:] K. Ożóg. Polszczyzna przełomu XX i XXI wieku. Rzeszów, 2001. S. 73-84.
12. Zdunkiewicz D. Akty mowy. [W:] Współczesny język polski. Red. J. Bartmiński. Lublin, 2001. S. 269-280.
13. Zgólkowie H. i T. Językowy savoir-vivre. Praktyczny poradnik posługiwania się polszczyzną w sytuacjach oficjalnych i towarzyskich. Poznań, 2001.

Додаткова література

1. Drabik B. Komplement i komplementowanie jako akt mowy i komunikacyjna strategia. Kraków, 2004.
2. Etykieta językowa. [W:] Język a komunikacja 4: Język trzeciego tysiąclecia II. T. I: Nowe oblicza komunikacji we współczesnej polszczyźnie. Red. G. Szpila. Kraków, 2002. S. 347-406.
3. Język a Kultura. T. 6: Polska etykieta językowa. Red. J. Anusiewicz i M. Marcjanik. Wrocław, 1992.
4. Język a Kultura. T. 17: Życzliwość i agresja w języku i kulturze. Red. A. Dąbrowska i A. Nowakowska. Wrocław, 2005.
5. Karwatowska M., Szpyra-Kozłowska J. Cze jołopie!, czyli o grzeczności uczniowskiej. [W:] M. Karwatowska, J. Szpyra-Kozłowska. Lingwistyka płci. On i ona w języku polskim. Lublin, 2005. S. 197-223.
6. Kita M. Językowe rytuały grzecznościowe. Katowice, 2005.
7. Łaziński M. O panach i paniach. Polskie rzeczowniki tytułowe i ich asymetria rodzajowo-płciowa. Warszawa, 2006.
8. Marcjanik M. Grzeczność w komunikacji językowej. Warszawa, 2007.
9. Marcjanik M. Polska grzeczność językowa. Kielce, 2002.
10. Przybylska R. Akt komunikacji językowej; Teoria aktów mowy. [W:] R. Przybylska. Wstęp do nauki o języku. Podręcznik dla szkół wyższych. Kraków, 2003. S. 20-27.

11. Skudrzykowska A., Urban K. Mały słownik terminów z zakresu socjolingwistyki i pragmatyki językowej. Kraków – Warszawa, 2000.
12. Tannen D. „Przykro mi, nie będę za nic przepraszać”. Dlaczego kobiety przepraszają częściej niż mężczyźni i czemu ma to znaczenie. [W:] D. Tannen. Mówię to, bo cię Kocham: Jak to się dzieje, że rozmawiając, możemy wzmocnić lub zniszczyć nasze więzi. Przeł. P. Budkiewicz. Poznań, 2002. S. 157-194.
13. Współczesna polszczyzna. Wybór opracowań. T. 3: Akty i gatunki mowy. Red. J. Bartmiński, S. Niebrzegowska-Bartmińska i J. Szadura. Lublin, 2004.
14. Zmiany w publicznych zwyczajach językowych. Red. J. Bralczyk i K. Mosiołek-Kłosińska. Warszawa, 2001.
15. Żurek A. Teorie grzeczności językowej. [W:] A. Żurek. Grzeczność językowa w polszczyźnie cudzoziemców. Łask, 2008. S. 22-33.

9. Інформаційні ресурси

CLARIN-PL - <http://clarin-pl.eu/en/uslugi/>
Korpus Instytutu Podstaw Informatyki Polskiej Akademii Nauk // <http://korpus.pl>
Korpus Redakcji Słowników Języka Polskiego PWN // <http://korpus.pwn.pl>
Narodowy Korpus Języka Polskiego // <http://nkjp.pl>
Poradnia językowa PWN - <https://sjp.pwn.pl/poradnia>
SJP Dor - <http://www.sjpd.pwn.pl/>
Słownik gramatyczny języka polskiego // <http://sgjp.pl>
Słownik języka polskiego PWN // <http://sjp.pwn.pl>
Słownik SJP.PL // <https://sjp.pl/>
Słownik języka polskiego // <https://sjp.pwn.pl/>
Słowosieć // <http://plwordnet.pwr.wroc.pl/wordnet/>
Wielki słownik języka polskiego // <http://wsjp.pl>